

Bestuursopdracht voorveld Sociaal Domein

Team
Ontwikkeling Samenleving en
Veiligheid

Behandeld door

E-mail

Ons kenmerk

n.v.t.

Datum

22 juni 2023

Aan

Bestuursopdracht voorveld Sociaal Domein Stichtse Vecht

Datum	26 juni 2023
Opdrachtgever	Bestuurlijk <ul style="list-style-type: none"> Karin van Vliet Dick Polman (plaatsvervangend)
Opdrachtgever	Ambtelijk <ul style="list-style-type: none"> Algemeen Directeur/Gemeentesecretaris (Richard Heijdra), doorgedelegeerd aan:
Opdrachtnemer	Ambtelijk <ul style="list-style-type: none"> Directeur Domein Samen Leven (Dorien van den Berg)
Projectleider	N.t.b.
Startdatum	N.t.b.
Einddatum	Oplevering resultaten uiterlijk eind februari 2024.
Versie	3.0
Opstellers	Ilse Avontuur en Martijn Alderse Baas
Status	Ambtelijk concept/Bestuurlijk concept/ Bestuurlijk vastgesteld.
Gevraagd besluit	<ol style="list-style-type: none"> Instemmen met het verlenen van een bestuursopdracht voorveld Sociaal Domein. Instemmen met de in deze bestuursopdracht geformuleerde te behalen resultaten. De algemeen directeur opdracht geven om de bestuursopdracht projectmatig uit te voeren en periodiek te rapporteren over de voortgang en resultaten.

Inleiding

In 2015 zijn taken en verantwoordelijkheden op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet gedecentraliseerd van het Rijk naar gemeenten. Deze decentralisaties zijn gepaard gegaan met bezuinigingen op de gemeentelijke budgetten. Gemeenten staan sindsdien voor de uitdaging vorm te geven aan een andere aanpak dan de traditionele curatieve zorg en probleemoplossing.

Die andere aanpak is ook bekend als de 'transformatie van het sociaal domein'. Daarbij gaat het erom de eigen kracht van inwoners en hun netwerk te versterken en meer in te zetten op preventieve en collectieve oplossingen i.p.v. individuele maatwerkvoorzieningen. In Stichtse Vecht spreken we in dat kader ook over '**de beweging naar voren**'. We hebben de ambitie om problemen eerder te signaleren en zo normaal mogelijk op te lossen in de leefwereld van de inwoner ("normaliseren"). Hierbij spelen partijen en initiatieven in het voorveld een belangrijke rol. Denk bijvoorbeeld aan initiatieven van inwoners om eenzaamheid in de wijk te verminderen. Of aan laagdrempelige opvoedondersteuning om de inzet van jeugdhulp te voorkomen.

Het voorveld: wat is het?

Het voorveld bestaat uit algemene voorzieningen waarin inwoners van Stichtse Vecht vrij toegankelijk gebruik van kunnen maken voor (ondersteunings)vragen en ontmoeting. Welzijn, jeugd en jongerenwerk, mantelzorgondersteuning, jeugdgezondheidszorg, preventieve schulddienstverlening, dorpshuizen, sport- en cultuurvoorzieningen en de bibliotheek zijn voorbeelden van deze voorzieningen.

Voorveld of voorliggend veld

Het voorveld staat voor de verzameling van organisaties, voorzieningen en activiteiten waar inwoners in Stichtse Vecht vrij toegankelijk gebruik van kunnen maken voor (ondersteunings)vragen en ontmoeting.

Preventie

Preventie is een belangrijk doel van de beweging naar de voorkant. Preventie staat voor het voorkómen van problemen of het voorkómen dat problemen ernstig(er) worden.

Een goed functionerend voorveld levert meerwaarde op voor zowel inwoners als de gemeente.

Partijen in het voorveld bieden laagdrempelige en preventieve ondersteuning. Zij vormen het eerste aanspreekpunt voor inwoners die behoefte hebben aan ondersteuning op het gebied van zorg, welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Denk hierbij aan de welzijnsorganisatie die inwonersinitiatieven, gericht op ontmoeting, of het stimuleren van positieve gezondheid ondersteunt. Maar ook aan de inzet van jongerencoaches op school. Dit is prettig voor de inwoners want er is ondersteuning en hulp in de buurt en er is een aanbod dat bijdraagt aan het versterken van de eigen kracht en het sociaal netwerk. Voor de gemeente betekent het minder zorg.

Door te sturen op de inzet van voorzieningen in het voorveld kunnen we het systeem van hulp en ondersteuning laagdrempelig houden voor de inwoner en betaalbaar voor de gemeente. Dit beperkt de kostenstijging in het sociaal domein.

Niet voor niets is er in het coalitieakkoord 2022-2026 (Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht) een belangrijke rol weggelegd voor het voorveld.

Coalitieakkoord 2022-2026

“We streven naar een vitale, krachtige en inclusieve samenleving. Door vroegtijdig te investeren in de gezondheid van onze inwoners voorkomen we de inzet van (specialistische) zorg en ondersteuning. Om dat te doen willen we het zogeheten voorveld beter positioneren en de samenwerking tussen de partijen in het voorveld en TIM Stichtse Vecht optimaliseren. We zoeken nadrukkelijk de samenwerking met verschillende partners uit de samenleving om te zorgen voor voldoende toegankelijke en passende voorzieningen en activiteiten”.

Bestuursopdracht: waarom?

We hebben de ambitie om het voorveld beter te positioneren om daarmee de transformatie van het sociaal domein te realiseren: eigen kracht als het kan, met ondersteuning in het voorveld als het kan en maatwerkzorg als het moet.

Tegelijkertijd zien we een aantal ontwikkelingen waardoor het noodzakelijk is om aan de slag te gaan met de organisatie van het voorveld. Meer inwoners kampen met mentale, fysieke en financiële problemen als gevolg van de coronapandemie en de energiecrisis. Daarnaast hebben we te maken met een driedubbele vergrijzing, minder beschikbare mantelzorgers, complexere problematiek bij jeugd, toename van zorgzwaarte bij thuiswonende volwassenen. Ook het aantal inwoners in Stichtse Vecht stijgt de komende jaren.

Bovendien is er een groot personeelstekort in de zorg, ontstaan er wachtlijsten en raakt de zorgketen verstopt. Hierdoor wordt er een groter beroep gedaan op de inzet van partijen en voorzieningen in het voorveld. Tegelijkertijd staan de budgetten in het sociaal domein (ook in Stichtse Vecht) onder druk. Gemeenten krijgen naar verwachting vanaf 2026 opnieuw minder geld van het Rijk; niet voor niets wordt 2026 het 'ravijnjaar' genoemd. We voorzien dat bij ongewijzigd beleid de kosten in het Sociaal Domein de komende jaren verder zullen stijgen.

Hierdoor ontstaat er spanning tussen wat nodig is in het sociaal domein en wat er (financieel) mogelijk is. Gespecialiseerde zorg is belangrijk voor kwetsbare inwoners. Voor andere inwoners is echter veel opgelost als ze dichtbij huis kunnen meedoen, samen met andere inwoners. Denk aan gezamenlijk eten, de inzet van een maatje of buddy. Kortom, hoe zorgen we ervoor dat onze inwoners de ondersteuning krijgen die bij ze past? Deze vraag richt zich onder andere op het brede maatschappelijke voorveld en de wijze waarop we die in Stichtse Vecht hebben ingericht.

Het college geeft daarom opdracht om:

1. Inzicht te geven in:

- De huidige organisatie van het voorveld
- Wat er nodig is in het voorveld

- Keuzemogelijkheden in de vorm van scenario's
2. Een afwegingskader op te stellen voor te maken keuzes
  3. De uitkomsten te verwerken in de kadernota 2025

Zodat we inzicht krijgen in wat er nodig is voor een sterk voorveld en we eventuele maatregelen mee kunnen nemen bij de kadernota 2025.

Afbakening

Het maatschappelijk voorveld is breed en bestaat uit veel partijen. Een afbakening is dus nodig. Deze bestuursopdracht richt zich vooral op de volgende onderdelen binnen het voorveld:

- Opvoeden en opgroeien
- Gezinsondersteuning
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
- Maatschappelijk werk
- Welzijnswerk
- Ontmoeten
- Preventieve schulddienstverlening
- Economische en maatschappelijke participatie

Relatie met andere projecten

Er loopt een aantal projecten/trajecten die raken aan de bestuursopdracht voor het voorveld, zoals:

- Proces maatregelen TIM Stichtse Vecht
- Transformatieplan Wmo
- Plan van aanpak GALA/aanvraag brede SPUK
- Proces kernfoto's
- Uitvoering Monitor Sociale Kracht (moet nog starten)
- Opstellen nieuw subsidieprogramma 2025 e.v. (moet nog starten)

Deze projecten leveren input voor uitvoering van de bestuursopdracht. Andersom vormt de uitkomst van de bestuursopdracht input voor het nieuwe subsidieprogramma 2025 e.v. Bij de uitvoering van de bestuursopdracht houden we nadrukkelijk rekening met deze aanpalende projecten.

Resultaat

De uitwerking van de bestuursopdracht geeft een heldere visie en beschrijving op hoe we het voorveld willen organiseren en wat daar minimaal voor nodig is.

Inzicht in de huidige organisatie van het voorveld:

- Hoe geven we invulling aan de wettelijke verplichtingen t.a.v. algemene voorzieningen?
- Welke organisaties zijn actief?
- Welke wettelijke en niet wettelijke taken voeren ze uit?
- Welke financieringsstromen zitten hier achter?
- Waar zit overlap?
- Wat ontbreekt er nog?

Inzicht in wat er nodig is in het voorveld:

- Geeft op hoofdlijnen inzicht in wat nodig is in het voorveld in Stichtse Vecht in relatie tot:
  - maatschappelijke ontwikkelingen (zoals vergrijzing, prestatiedruk, etc.)
  - demografische ontwikkelingen
  - ontwikkelingen in gebruik maatwerkvoorzieningen jeugdhulp, Wmo, schuldhulpverlening, bijstand en armoedebeleid
  - dienstverlening door TIM SV
  - dienstverlening door gemeentelijke loketten Wmo, schuldhulpverlening, bijstand en armoedebeleid
  - de ambities uit het coalitieakkoord
  - de doelen van het Integraal beleidskader sociaal domein
  - wetgeving

Inzicht in scenario's

- Maakt inzichtelijk welke inhoudelijke en organisatorische keuzemogelijkheden er zijn, o.a. a.d.h.v. wettelijk/niet-wettelijk, in de vorm van scenario's
- Financiële en maatschappelijke effecten bij die scenario's
- Inzicht in robuuste basis voorveld (onderlegger in alle scenario's).

Afwegingskader

- Geeft een afwegingskader/criteria voor te maken keuzes
  - Wat zijn de argumenten voor en tegen de scenario's?

Kadernota 2025

- Verwerkt de financiële effecten van de gemaakte keuzes in de kadernota 2025

Aanpak

Het projectmatig uitwerken van deze bestuursopdracht vereist specifieke kennis, ervaring en vaardigheden. Met name de uitwerking van de scenario's en effecten daarvan vraagt om inzicht in de wijze waarop andere gemeenten dit goed hebben georganiseerd. Binnen de huidige formatie is onvoldoende capaciteit om deze opdracht uit te voeren. Er is daarom behoefte aan externe inhuur voor het uitwerken van de bestuursopdracht voorveld. Een externe projectleider kan een objectieve positie innemen om een en ander in goede banen te leiden. Voor de beoogd projectleider wordt een apart profiel op gesteld. Na vaststelling van de bestuursopdracht wordt een bestuurlijk/ambtelijke stuurgroep ingericht.

Tijd

Oplevering resultaten uiterlijk eind februari 2024, zodat de resultaten meegenomen kunnen worden in de voorbereiding op de kadernota 2025. En voor het nieuwe subsidieprogramma 2025 e.v.